

# AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

## KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

### CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU



**Nazwa krajobrazu:** Lasy Bielsko-Koniaków

**Kod krajobrazu:** 24-513.45-001

**Położenie administracyjne:** Gmina Wiśła, Powiat cieszyński; Gmina Brenna, Powiat cieszyński; Gmina Lipowa, Powiat żywiecki; Gmina Istebna, Powiat cieszyński; Gmina Bielsko-Biała, Powiat Bielsko-Biała; Gmina Szczyrk, Powiat bielski; Gmina Ustroń, Powiat cieszyński;

Katowice, Warszawa

2025



Projekt realizowany na zlecenie  
Województwa Śląskiego  
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

### Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie



Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska  
(Lider Konsorcjum)



UNIwersytet ŚLĄSKI  
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach  
(Partner Konsorcjum)



SZKOŁA GŁÓWNA  
GOSPODARSTWA  
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie  
(Partner Konsorcjum)



Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)  
w Katowicach  
(Partner Konsorcjum)

### Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Widok na Skrzyczne ze Szczyrku. (fot. Jakub Botwina)

## 1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Lasy Bielsko-Koniaków
ID	1475
Kod krajobrazu	24-513.45-001
Typ, podtyp krajobrazu	3b - Z przewagą siedlisk lasowych
Typ rzeźby terenu*	E,G - Krajobrazy górskie, Krajobrazy dolin
Kod mezoregionu*	513.45
Nazwa mezoregionu*	Beskid Śląski
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór; Gór średnich i wysokich
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Krzemianowe i glinokrzemianowe - erozyjne: pogórzy; Średniogórskie erozyjne - erozyjne: Regła dolnego
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.5.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Beskidu Śląskiego
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	33
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna karpacka, odmiana zachodniokarpacka, forma regłowa
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.C.2
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Śląsk Cieszyński, część górską, leśną
Położenie administracyjne	Gmina Wiśla, Powiat cieszyński; Gmina Brenna, Powiat cieszyński; Gmina Lipowa, Powiat żywiecki; Gmina Istebna, Powiat cieszyński; Gmina Bielsko-Biała, Powiat Bielsko-Biała; Gmina Szczyrk, Powiat bielski; Gmina Ustroń, Powiat cieszyński
Powierzchnia (ha)	28356,61

\*podano dla jednostki dominującej

## 2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - leśny, z przewagą siedlisk lasowych obejmujący lasy w masywie Beskidu Śląskiego na wschód i na południe od Ustronia. W granicach jednostki znajdują się liczne obiekty o dużych walorach kulturowych.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na wyjątkowe nagromadzenie obiektów kulturowych różnego typu;
- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium ważności ze względu na kwalifikujące wskaźniki cech charakterystycznych (obiekty geologiczne i geomorfologiczne; udział siedlisk lasowych) oraz unikatowych (jw.);
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na wyjątkowe połączenie i nagromadzenie walorów przyrodniczych (w tym chronionych w ramach 7 rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000 Beskid Śląski, PK "Beskid Śląski, 43 pomników przyrody), kulturowych (prawie 100 cennych obiektów kulturowych) i fizjonomicznych.

### 3 WALORY KRAJOBRAZOWE

#### Walory przyrodnicze

Rozległa jednostka obejmująca liczne grzbiety Beskidu Śląskiego, wyróżniona na podstawie typu siedliskowego lasu z dużym udziałem lasu w wieku powyżej 100 lat. Jednostka w większości należy do Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego (obejmuje dobrze zachowane krajobrazy najwyższych partii Beskidu Śląskiego, związane zwłaszcza z dominującymi na tym terenie zespołami leśnymi) oraz w północnej i południowej części do Obszaru Natura 2000 PLH 240005 (ma duże znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej związanej z występowaniem siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG jak również gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które stanowią ostoję fauny typowej dla Puszczy Karpackiej). Jednostka zawiera liczne obiekty geologiczno-geomorfologiczne związane z grzbiętami wąskimi i szerokimi, małymi dolinami wciosowymi, wierzchołkami stożkowymi i kopulastymi, przełęczami, powierzchniami zrównań i skałkami ostańcowymi, geostanowiskami form wodnych (Kaskady Czarnej Wisłki, Kaskady Białej Wisłki, Kaskady Rodła u Źródeł Wisły) oraz geostanowisk form denudacyjnych (Jaskinia Miecharska). Także naturalne odsłonięcie geologiczne Krzakoska Skała (geostanowisko) oraz stanowiska dokumentacyjne Kamieniołom Skalice, Jaskinia Wiślańska i Jaskinia Miecharska. W granicach jednostki występuje rezerwat Stok Szyndzielni (ochronie podlegają naturalne zespoły leśne regla dolnego i dolnej granicy regla górnego), rezerwat Jaworzyna (ochrona górskich zespołów leśnych), rezerwat Dolina Łańskiego Potoku (ochrona leśnych zbiorowisk łęgowych), rezerwat Kuźnie (ochrona zgrupowania osuwisk skalnych, form skałkowych, jaskiń oraz drzewostanu świerkowego porastającego południowo-wschodnie stoki góry Murońka), rezerwat Wisła (ochrona odcinków wód jako miejsca bytowania i rozrodu rodzimej populacji pstrąga potokowego), rezerwat Barania Góra (zachowanie w stanie naturalnym ze względów naukowych i społeczno-kulturowych obszarów leśnych na Baraniej Górze, na których bierze swój początek rzeka Wisła) oraz użytki ekologiczne "Uroczysko Jasionka", "Dolina doływu potoku Jaszowiec – wyrobisko piaskowców" i "Pióropuszniki nad Wisłą" i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe "Cygański Las" i "Dolina Wapiennicy". Przez obszar przechodzi korytarz ekologiczny Górna Wisła - Babia Góra (obszar węzłowy).

#### Walory kulturowe

O walorach kulturowych krajobrazu stanowią: rezydencja Prezydenta RP "Zamek" w Wiśle z parkiem leśnym, Zespół Wojewódzkiego Centrum Pediatrii "Kubalonka", leśny kościół Ewangelicko-Augsburski w rejonie Jaworza. Ważnymi walorami kulturowymi w jednostce są liczne obiekty związane z tradycją wypasu zwierząt (bacówki i szałas) zlokalizowane w okolicach Wielkiej Cisowej, pod Gościejowem oraz przy Cienkowie Przednim. W granicach jednostki znajdują się także pozostałości tradycyjnej zabudowy zagrodowej o zachowanych charakterystycznych cechach regionalnych zlokalizowane w rejonie Bukowego Gronia, Błatnej i Grabki. Charakterystyczne budynki schronisk górskich na Stożku, Soszowie i Błatniej. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Beskidzka Droga św. Jakuba.

#### Fizjonomia krajobrazu

Walory fizjonomiczne jednostki są dość zróżnicowane i wynikają z urozmaiconej rzeźby oraz form pokrycia terenu Beskidu Śląskiego. Obszar jest w większości pokryty lasami, stanowiącymi ekspozycję bierną. Teren przecinają bardzo liczne szlaki turystyczne, które w dużej mierze stanowią interesujące ciągi widokowe. W częściach leśnych widoki są ograniczone, ale szlakiom towarzyszą enklawy bez drzew, stanowiące atrakcyjne otwarcia widokowe. Lokalnie, w wyższych partiach pozbawionych pokrycia lasem ekspozycja czynna z punktów widokowych (m.in. Gronik, okolice Czerhli, Przełęcz, Mały Stożek, Na Chałupianki). Do wyróżniających się, urządzonych punktów widokowych zaliczyć należy wieżę widokową na hali pod Starym Groniem, platformę widokową na szczycie Kubalonki, altankę widokową na Koziej Górze oraz taras kawiarniany na Zamku Dolnym przy Jeziorze Czerniańskim.



Zbiornik wodny z panoramą gór można też podziwiać z zapory wodnej Wisła Czarne. Punkty widokowe w północnej części jednostki, umożliwiają panoramę Bielska-Białej i okolicznych miejscowości. Tereny zadrzewionych grzbietów rozcinają doliny rzeczne z miejscowościami, m.in. Ustroń, Wisła, Brenna, Szczyrk czy Istebna. Krajobraz wypełniają też enklawy terenów niezadrzewionych, pokrytych łąkami wysokogórkimi. Doliny i polany stanowią znajdują się co prawda poza granicami jednostki, ale fizjonomicznie są z nią ściśle powiązane. Ze szlaków i punktów widokowych zlokalizowanych w wyższych partiach podziwiać można panoramy położonych u podnóża grzbietów górskich miejscowości oraz otwarte polany łąk pośród lasów stanowiące wnętrza krajobrazowe. Na terenie jednostki funkcjonuje bardzo rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Przez obszar przebiega kilkadziesiąt szlaków turystycznych i spacerowych.

## 4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1



Samotnicza zabudowa zagrodowa u podnóża Młodej Góry w Istebnej - Prądowncu (fot. Adam Kaliszuk)

ZDJĘCIE NR 2



Trasy narciarskie na grzbiecie Małego Skrzycznego (fot. Jakub Botwina)



ZDJĘCIE NR 3



Widok na Wojewódzkie Centrum Pediatrii "Kubalonka" (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 4



Bór świerkowy poniżej Przełęczy Kubalonka (fot. Jakub Botwina)



ZDJĘCIE NR 5



Drewniany kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Istebnej-Kubalonce (fot. Jakub Botwina)















